

Tôi Của Ngày Mai

(Cảm nghĩ của một sinh viên du học)

Tôi sinh ra và lớn lên ở miền Bắc Việt nam khi đất nước đã không còn chiến tranh. Cũng như bao đứa trẻ khác tôi đi học cấp I, cấp II cấp III, rồi đến đại học, rồi đi làm. Nói chung là rất bình thường như những đứa bạn tôi ở chốn thành thị. Cũng như tất cả những đứa trẻ khác, từ bé cho đến tận bây giờ tôi luôn được tuyên truyền về hình ảnh một con người siêu phàm cả về tài năng và đạo đức mà tôi chưa từng được gặp mặt.

Đơn giản bởi vì người đó đã chết trước khi tôi ra đời. Từ sách vở, ca nhạc, cho đến đài báo, rồi sau này cho đến truyền hình đều không ngừng, không nghỉ đưa vào óc tôi những câu chuyện, lời ca và hình ảnh về công việc, cuộc sống, đức tính, tư tưởng..., nói chung là đủ mọi thứ, của một con người, Bác Hồ. Bài hát đầu tiên tôi thuộc khi tôi mới 3 tuổi, mà tôi không thể nhớ nổi bao nhiêu lần tôi đã hát, "Như có Bác Hồ trong ngày vui đại thắng...". Một trong những câu thơ đầu tiên mà tôi thuộc là "Nhà em treo ảnh Bác Hồ. Bên trên là một lá cờ đỏ tươi". Khi đi học ở trường cấp II tôi đã phải mất bao đêm học cho bằng thuộc những bài thơ dài dằng dặc về Bác Hồ. Nếu sáng hôm sau cô giáo kiểm tra mà không thuộc bài thơ đó thì quả là một rắc rối lớn. Không hiểu thế nào mà đến bây giờ tôi chỉ nhớ được bài thơ "nhái" theo chứ không thể nào nhớ được bài thơ gốc. (Đêm nay Bác không ngủ, Vì có quả đu đủ... chắc các bạn đều thuộc cả. Tôi không cần phải kể ra đây nữa làm gì).

Tôi còn nhớ rõ một lần năm tôi học lớp 7, trong một tiết học thơ Bác, bà giáo dạy môn văn của tôi đứng trên bục giảng ra sức truyền đạt đến học sinh các đức tính và nhân cách tốt đẹp của Bác Hồ. Bài giảng của bà giáo xúc động lắm. Cả lớp toàn những đứa trẻ con mới 13 tuổi bọn tôi ngồi nghe rất chăm chú và im lặng như nuốt lấy từng lời. Cuối cùng, khi nói đến ngày mất của Bác Hồ thì bà giáo không cầm được nước mắt, bật khóc.

Đến khi thi chuyển lên cấp III tôi đã phải khốn khổ vì môn văn do rất kém về khả năng học thuộc và phân tích thơ của Hồ Chủ Tịch. Tôi nhớ bài thi đó tôi đã chuẩn bị rất kỹ và làm hết sức mình mà chỉ được có 5 điểm. Tôi cay cú lắm. May mà môn toán tôi được 10 điểm nên vẫn đạt điểm khá cho hai môn thi văn và toán. Câu chuyện lại tiếp diễn khi tôi học cấp III. Vẫn toàn thơ Bác. Cứ như là nước Việt nam chỉ có mỗi một nhà thơ thôi ấy. Tuy nhiên sau đó khi thi vào đại học tôi không chọn ngành phải thi môn văn nên thoát được việc nghiên cứu thơ Bác. Thật là hứ vĩa. Tôi phải kể ra dài dòng như vậy là để cho các bạn biết là tôi đã qua một quá trình bị tuyên truyền nhồi sọ nặng nề và lâu dài như thế nào. Ấy thế mà không hiểu tại sao trong suốt hơn 20 năm của cuộc đời tôi chưa từng bao giờ có chút thiện cảm chứ chưa nói đến chuyện tôn Bác Hồ lên làm thần tượng của mình bao giờ.

Hồi tôi 5 tuổi, lớp mẫu giáo của tôi được vào lăng viếng Bác. Giữa mùa hè nóng nực đoàn trẻ con chúng tôi hòa vào đoàn người dài dằng dặc tại quảng trường Ba Đình để đi vào lăng. Chúng tôi đưa nọ túm áo đứa kia lần lượt bước qua cái cửa có hai người lính cảnh vệ bồng súng đứng hai bên. Vừa bước vào bên trong tôi thấy lạnh toát người vì khí lạnh tỏa ra từ các máy lạnh trong lăng. Đó là lần đầu tiên trong đời tôi biết thế nào là máy lạnh. Ở nhà mỗi khi trời nóng quá tôi thường chạy ra sân tắm tròng dưới cái máy nước. Nhưng cái máy lạnh lúc đó thì thú vị hơn cái máy nước rất nhiều. Thi hài Bác Hồ nằm trong một tủ kính. Khắp khuôn mặt được đánh phấn trông như diễn viên kịch. Tôi thấy hay hay vì Bác Hồ hoá ra trông giống như một con búp-bê to chứ không phải như một tiên ông mà tôi có lần tưởng tượng ra. Sau khi đi ra khỏi lăng bọn tôi mỗi đứa được phát không một chiếc bánh mì vừa to, vừa thơm.

Lúc đó cả nhà tôi đang phải ăn gạo mốc có đầy mọt cho nên chiếc bánh mì đó thực sự là một đặc

sản. Tôi ăn ngay nửa chiếc, nửa còn lại tôi đem về cho thằng em gầy còm suy dinh dưỡng ở nhà. Kỷ niệm về lần duy nhất trong đời vào lăng viếng Bác thật đặc biệt nên tôi không bao giờ quên. Một lần anh công an khu vực đến nhà tôi lấy lý do thăm hỏi nhưng chắc là để dò xét xem gia đình tôi có điều gì sai phạm hay không. Khi đang nói bao chuyện dông dài về tình hình trị an tại địa phương với bố tôi anh luôn đảo mắt khắp nhà tôi một cách nghi hoặc. Trước khi ra về anh bảo bố tôi "Sao nhà bác chưa treo ảnh Bác Hồ?". Bố tôi trả lời "Tôi đã có treo nhưng cái ảnh cũ hôm nọ bị ngấm nước mưa nên ố hết cả. Tôi vừa vớt đi rồi". "Thế thì bác phải đi mua ngay một chiếc ảnh mới mà treo đi". Thế là bố tôi phải tức tốc đạp xe đi mua một cái khung có kính và một bức ảnh Hồ Chủ Tịch mới để treo lên tường. Mẹ tôi bảo "Anh đợi mấy hôm nữa đi mua có được không? nhà mình đang hết tiền". "Không được. Công an họ yêu cầu gì mình phải chấp hành ngay. Chậm là không được". Bố tôi trả lời. Cái bức tường mốc meo và loang lổ của nhà tôi chẳng ăn nhập gì với cái khung ảnh mới bên trong là hình ông cụ râu dài có nét mặt hồng hào và nụ cười nửa miệng. Tôi chợt nhìn sang bức ảnh của ông nội tôi treo ở một phía tường khác. Bức ảnh đen trắng cũ kỹ, còn mặt ông nội tôi nhăn nhúm, gầy dơ xương. Tôi cảm thấy trong lòng mình có một cái gì khang khác mà tôi không thể biết rõ là cái gì. Có lẽ vì lúc đó tôi còn nhỏ quá chăng? Khi nhà tôi có tiền mua TV thì cũng là lúc tôi được truyền hình Việt nam đưa tin tuyên truyền về Bác Hồ. Tuần nào cũng có một chương trình gì đó nói về Bác Hồ. Nếu dịp gần những ngày lễ lớn thì ngày nào cũng có. Thông tin rất chi tiết, lời bình trên TV thật truyền cảm. Bác đã đi những đâu, nói cái gì, thăm hỏi nhà ai, vân vân và vân vân. Một lần tôi được xem một đám đông rất lớn, có đến hàng trăm nghìn, thậm chí đến hàng triệu người đang đứng khóc thảm thiết. Họ có vẻ đang rất đau đớn và thương tiếc vì Bác Hồ đã ra đi đột ngột trong khi "sự nghiệp chống Mỹ cứu nước" còn dở dang. Số người đông quá, người già, trẻ con, đàn ông, đàn bà, trông mặt ai cũng đều rất đau khổ, dãn dụa nước mắt. Tôi hỏi mẹ tôi. "Lúc đó mẹ có ở đấy không? Mẹ có khóc không?". "Có con ạ" "Tại sao mẹ lại khóc? Mẹ thương Bác Hồ quá à?" "Không con ạ, mẹ thấy xung quanh ai cũng khóc nên mẹ cũng khóc thôi. Tối hôm trước đám tang, ông tổ trưởng dân phố đến từng nhà phát khăn tang và dặn mọi người phải có mặt đầy đủ và đeo khăn tang trong ngày hôm sau". "Nhưng mẹ phải đi chợ bán rau cơ mà". "Thì mẹ phải nghỉ chợ một ngày". À, hoá ra là thế. Cái mình nhìn thấy thế chưa chắc đã hoàn toàn như thế. Tôi liên tưởng trực tiếp đến cảnh hàng triệu dân Bắc Triều tiên cũng đứng chật đường gào khóc trước linh cửu Kim Nhật Thành. Giữa lúc đất nước Triều tiên muôn vàn khó khăn với gần 2 triệu người chết đói thì lãnh tụ Kim Nhật Thành lại ra đi. Kể ra khó khăn của các bạn Bắc Triều tiên cũng không kém gì chúng ta lúc Bác mất. Hai sự việc cách nhau hàng chục năm sao kịch bản giống nhau quá vậy. Tôi đã khôn hơn một tí rồi.

Có một lần khác tôi đã nhìn thấy Bác Hồ khóc trên TV. Không biết có phải là lần duy nhất Bác khóc khi quay phim không? Lý do là vì Bác tiếc thương nhiều đồng bào đã bị chết thảm trong cái cách ruộng đất. Bác công nhận đấy là sai lầm của Đảng, và bác lấy khăn lau nước mắt... trước ống kính camera. Lúc này tôi đã lớn hơn rồi. Tôi đã biết thế nào là cái chết, bất công, sự tàn bạo và lừa bịp. Tôi không phải là cảm thấy nữa mà đã nhận thấy. Vài năm gần đây trên các phương tiện thông tin đại chúng, tôi lại được nghe và đọc nhiều về "tư tưởng Hồ Chí Minh". Tôi vẫn cay cú cái bài thi bị 5 điểm ngày xưa lắm nên tôi đã dành nhiều thời gian căng hết cả óc ra để nghiền ngẫm các bài viết về "tư tưởng Hồ Chí Minh" trên báo Đảng. Rủi thay cho tôi, lần này cũng không hơn gì năm xưa. Tôi chẳng những không thu được kết quả gì mà đầu óc tôi càng mông lung mù mẫm hơn. Đã dồn hết tâm trí vào rồi mà tôi vẫn không hiểu được "tư tưởng Hồ Chí Minh" là cái quái gì. Tại sao cái tư tưởng của một con người đã có lần tự nhận rằng mình chẳng có tư tưởng gì cả lại có thể linh nghiệm cho một đất nước nghèo khổ và lạc hậu nhất thế giới như Việt Nam trong khi cả thế giới văn minh đang âm ỉ tiến lên? Có lẽ nó cũng chỉ giống như cái ảnh bóng nhoáng lồng trong khung kính treo trên cái tường mốc meo nhà tôi năm xưa thôi. Chẳng để làm gì cả.

Hay "tư tưởng Hồ Chí Minh" là cái gì đó giống như sấm Trạng vậy. Nói một câu gì đó thì phải

viết ngay thành sách rồi cùng nhau suy ngẫm mấy chục năm, thậm trí hàng trăm năm mới ra, rồi một ngày nào đó à lên một cái, hoá ra là thế. Nghe nói nhà nước sắp sửa chi ngân sách để xây dựng một viện nghiên cứu lớn gọi là Học viện Tư tưởng Hồ Chí Minh. Cũng nghe nói rằng rất nhiều “học giả uyên bác về Hồ Chí Minh” đã sẵn sàng rồi, chỉ cần hô lên một tiếng là sẽ đủ bộ xâu ngay.

Không. Như thế đã quá đủ rồi. Hãy để cho chúng tôi được nghe cái chúng tôi muốn nghe, thấy cái chúng tôi muốn thấy, làm cái chúng tôi muốn làm. Đừng tiếp tục bắt lũ trẻ tội nghiệp chúng tôi ngồi im lặng mà nghe người ta chỉ bảo "phải như thế này này, không được thế kia".

Không! Tôi sẽ không bao giờ giống mẹ tôi, bật khóc chỉ vì thấy mọi người xung quanh đều khóc.

Không. Tôi sẽ không bao giờ gật chỉ vì tất cả mọi người đều gật.

Không! Tôi sẽ không giống bố tôi, giả bộ ngoan ngoãn để được yên thân.

Tôi sẽ chỉ là tôi thôi. Không! Tôi sẽ không phải là tôi của hôm nay nữa.

Tôi sẽ là **tôi của ngày mai**, bước ra khỏi đám đông, đập đổ mọi thần tượng giả hình, xây dựng tượng đài mới của chính mình, TỰ DO và TRÍ THỨC.

Hồ Mạnh Khoan Bình